"ఆ కంపెనీ ప్రెసిడెంట్ ప్రకాష్ సింగ్ ఆరోగ్యం కొంత తగ్గించి ఇతనికి ఇద్దాము" అన్నాడు ఆదిత్య.

ఆశ్చర్యపోయాడు సహదేవుడు. "ఆయన ఇప్పటికే అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్నాడు. ఆయన ఆరోగ్యం చెడగొడతావా? " సందేహంగా అన్నాడు.

"అందుకే చెప్తున్నాను. ఆయన తన జీవితాన్ని సంపూర్తిగా జీవించాడు. ఇంకెంత కాలం బతుకుతాడు చెప్పండి? అయినా దేశంలోనే గొప్ప డాక్టర్ల పర్యవేక్షణలో ఉన్నాడు. ఆయనకి కాస్త అనారోగ్యం పెరిగినా ఏమీ కాదు. అదే ఇతనికి ఆరోగ్యం సరిగ్గా లేకపోతే మనం డబ్బిచ్చి ఏమి లాభం? " అన్నాడు ఆదిత్య ఖళ్ళు ఖళ్ళుమని దగ్గుతున్న బిచ్చగాడిని జాలిగా చూస్తూ!

"నేను నీకు అడ్డు చెప్పటానికి రాలేదు. నిర్ణయం నీదే! అమలు చెయ్యటమే నా వంతు. చెప్పు! చెయ్యమంటావా? "

"చెయ్యండి"

మరి కొన్ని క్షణాల్లో ఆ పని కూడా పూర్తి చేశాడు సహదేవుడు.

"ఇక మిగిలింది ఇతనికి కొంచెం జ్ఞానం కలిగించాలి. సర్వ అసమానతలకూ మూలం అజ్ఞానం అన్నది నా నమ్మకం."

"మరి అదెక్కడ నుండి తెస్తావ్? నీది కొంచెం ఇవ్వరాదూ!"

"అక్కర్లేదు. నాకంటే తెలివిగల వారు ఈ ప్రపంచంలో చాలా మంది ఉన్నారు"

"ఎవరో వాళ్ళు? "

"ఈ మధ్య మా రాష్ట్రంలో అత్యంత తెలివితేటలు కలిగిన వ్యక్తిగా పేరుపొందింది ఎవరో తెలుసా? "

"ఎవరు? "

"మా రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి మహేష్! అతని దగ్గరున్న అపారమయిన తెలివితేటల్లో కొంత ఇతనికి సరఫరా చెయ్యండి"

ఈసారి ఏ కామెంటూ లేకుండా పని పూర్తి చేశాడు సహదేవుడు.

"అయిపోయిందా? " అడిగాడు ఆదిత్య.

"ఆహా! అయిపోయింది"

"ఇంత సులభమా? మరి ఇన్ని శక్తులు ఉంచుకుని ఉపయోగించుకోకుండా దాచుకుంటే ఎవరికి లాభం? ..."

వారిద్దరూ మాట్లాడుకుంటుండగానే బిచ్చగాడు దేనినో చేతిలో పట్టుకుని గోనెపట్టా మడతల మధ్యకి తొయ్యటం కనిపించింది.

ఆదిత్య తల తిప్పి సహదేవుడి వైపు చూశాడు. సహదేవుడు కూడా అతనికి దొరికింది డబ్బే అన్నట్లు తల ఆడించాడు.

"తర్వాత మన ప్రోగ్రాం ఏంటి గురువుగారూ! వచ్చిన పని అయిపోయిందిగా? " అన్నాడు ఆదిత్య.

"పనెక్కడ పూర్తయింది? ఇప్పుడే మొదలయింది. ఇక నుండి ఇతన్ని అనుసరిస్తూ, నువ్విచ్చిన డబ్బు వలన అతని జీవితం ఎంత మెరుగయిందో చూడవద్దూ? "

"మెరుగుకాక ఛస్తుందటండీ! దానికోసం మన పనులు మానుకుని వాడి వెంట పడాలా? ఇప్పటికే నా పనులెన్నో పెండింగులో పడిపోయాయి"

"ఏమిటి నీ పనులు? నువు నటించిన సినిమా చూసి జనాలు ఎలా చప్పట్లు కొడుతున్నారో చూసుకోవటమేగా? "

"మీరు కూడా వ్యంగ్య బాణాలు విసురుతున్నారే!" నవ్వుతూ అన్నాడు ఆదిత్య.

"మరే! నీ మాటలు చూస్తే అలాగే అనాలనిపిస్తుంది. నాలుగు రోజులు ఆడే సినిమాలో నటించిన నీకే తీరిక ఉండదు. సృష్టినంతా చూసుకోవలసిన భగవంతుడికి మాత్రం పనేముంటుంది అంటావ్!"

ఆదిత్య ఏమీ సమాధానం చెప్పలేదు.

ఇంతలో బిచ్చగాడు తన బిచాణా ఎత్తుతున్నట్లు అక్కడ నుండి లేచాడు.

"మనం అతడిని ఎలా అనుసరించాలి గురువుగారూ? అతడేమో కాలి నడకన వెళ్తాడు. మనమేమో కారులో.."

"నువు కూడా కారుదిగి బయటకు రా!" అన్నాడు సహదేవుడు తను కారు దిగుతూ.

"నేనా? కిందకు దిగటమా? నేను కిందకి దిగితే జనమంతా చుట్టూ మూగుతారు. మనం ఎటూ వెళ్ళలేం"

"దిగవయ్యా ముందు" అంటూ ఆదిత్య చెయ్యి పట్టుకుని బలవంతంగా కారు దించాడు సహదేవుడు. "ఇక పద, అతన్ని అనుసరిద్దాం" అంటూ ముందుకి కదిలాడు.

ఆదిత్యకి అతన్ని అనుసరించక తప్పలేదు.

అయితే ఆదిత్యని ఆశ్చర్యపరుస్తూ రోడ్డు మీద నడుస్తున్న వ్యక్తులెవరూ తనని గుర్తుపట్టిన సూచనలేమీ కనపడలేదు. అతని పక్కగా నడుచుకుంటూ వెళ్తున్న వ్యక్తులు కూడా ఏమాత్రం పట్టించుకోకుండా వెళ్ళిపోతున్నారు.

"ఏమిటీ వింత? నగరం నడిబొడ్డున నన్ను గుర్తించకపోవటమా? " ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు ఆదిత్య.

"నీకే ఇలా ఉంటే.. ఆ సర్వాంతర్యామిని పట్టించుకోకుండా ఇన్ని కోట్ల మంది జనం ఇలా తిరుగుతుంటే, ఆయనకు ఎలా ఉండాలి? "

"మీరు ప్రతిదానికీ ఆయనతో నాకు పోలిక పెట్టకండి. అంతగా ఆయనకు గుర్తింపు కావాలంటే ఏదైనా గుడికి వెళ్ళమనండి. భక్తులతో కిటకిటలాడుతుంటయ్!"

"అలా అయితే నువు మాత్రం రోడ్డు మీద గుర్తింపు కోరుకోవటం ఎందుకు? నిన్ను కావాలనుకున్న వారు థియేటర్‌కి వస్తారు. నువు కూడా అక్కడకు వెళ్ళు"

"వెళ్తాను లెండి. అయినా నా ఫాలోయింగ్ గురించి మీకు తెలియదు. నేను ఎక్కడికి వెళ్ళినా గుంపులు గుంపులుగా ఎగబడతారు. అలాంటిది, ఇలా జరుగుతుందంటే.. మీరే ఏదో చేశారు" నిష్టూరంగా అన్నాడు ఆదిత్య.

"అంత బెంగ వద్దులే! ఇప్పుడు నువు కూడా నాలాగే ఎవరికీ కనపడటం లేదు. అందుకే ఎవరూ నీ ఉనికిని గుర్తించటం లేదు. ఇక నిర్భయంగా పద" అంటూ ఆదిత్యని తీసుకుని బిచ్చగాడిని అనుసరించాడు సహదేవుడు.

అప్పటిదాకా బిచ్చగాడిగా ఉన్న వ్యక్తి పేరు 'నారిగాడు'. అసలు పేరు బహుశా నారాయణ అయ్యుండవచ్చు. అతనికి ఊహ తెలిసిన దగ్గర నుండి అందరూ అతన్ని పిలిచే పేరు మాత్రం నారిగాడే!

నారిగాడికి తను ఈ వృత్తిలోకి ఎలా వచ్చాడో గుర్తులేదు. ఎన్నిసార్లు ఎంత ఆలోచించినా తనని ఎవరూ పెంచినట్లు అతనికి గుర్తు వచ్చేది కాదు.

ఎలా గుర్తు వస్తుంది? కన్నతల్లి అతడ్ని పసిగుడ్డుగా ఉన్నపుడే యాభై రూపాయలకు అమ్మేసింది. ఏ పెంటకుప్పలోనో పారేయకుండా అమ్మకానికి పెట్టటం ద్వారా ఆమె పరోక్షంగా అతడికి మరో జన్మనిచ్చింది.

కొనుక్కున్న స్త్రీ ఆ పసివాడిని మండు టెండల్లో మాడుస్తూ జనాలకి ప్రదర్శించి అడుక్కునేది. 'వ్యాపారంలో ఎప్పుడూ పెట్టిన పెట్టుబడే కీలకం' అనే సూత్రాన్ని బాగా ఒంటపట్టిచ్చుకున్నందువలన ఆ పసి వాడు బతికి ఉండటానికి అవసరమయిన పోషణ మాత్రమే జరిపేది. దాని వలన ఇంకో లాభం కూడా ఉంది. పసివాడు ఎంత బరువు తక్కువ ఉంటే ఎత్తుకుని తిరగటం అంత తేలిక.

తరువాత పసివాడి వయసు పెరిగింది. వయసుతో పాటు వాడు ఎదగటం మొదలు పెట్టాడు. వాడు పెరిగేకొద్దీ ఆమెకు వాడిని చంకనేసుకుని తిరగటం కష్టం అయింది. కొన్నాళ్ళు వాడిని చెప్పుల్లే కుండా నడిపిస్తూ సానుభూతి సంపాదించే ప్రయత్నం చేసింది. సానుభూతి పెరిగే కొద్దీ రాలే డబ్బు పెరుగుతుందని ఆమెకి తెలుసు.

వాడికి నాలుగేళ్ళు వచ్చేటప్పటికి ఇక ఏ రకంగానూ పిల్లవాడి ఉపయోగం కనప డక వాడిని ఒక గుడ్డితాతకు అయిదు వందలకు అమ్మింది.

ఆ విధంగా నాలుగేళ్ల పసివాడు అప్పటి దాకా ఆమెకు ఉపయోగపడటమే కాకుండా వాడి మీద ఆమె పెట్టిన పెట్టుబడిని పది రెట్లు పెంచి ఇచ్చాడు.

నడవటం పూర్తిగా రాకముందే నడు స్తున్న రైల్లో గుడ్డితాత కర్ర పట్టుకుని అత నికి దారి చూపించే బాధ్యత నారిగాడి నెత్తి మీద పడింది. అసలు తనెవరో.. తనకీ, ఆ ముసలి తాతకీ సంబంధం ఏమిటో తెలియకుండానే ఆ డ్యూటీలో ఇమిడిపో యాడు వాడు. ముసలివ్యక్తిని అందరూ 'తాత' అంటుంటే తనూ 'తాత' అని పిల వటం మొదలుపెట్టాడు.

నారిగాడికి తను చేస్తున్న పని నిరా సక్తంగా తోచేది. వచ్చిన నాలుగు పాటల్ని మార్చి మార్చి కర్ణకఠోరంగా పాడే తాతకి జనాలు డబ్బులు వేసేది పాటలోని మాధుర్యానికి కాదనీ, అతన్ని త్వరగా తమ నుండి దూరంగా తరిమెయ్యటానికనీ నెమ్మది నెమ్మదిగా అర్థమయ్యింది.

ఆ ముసలి తాత గొంతే కాదు, మనసు కూడా మొద్దుబారి చాలా రోజులయింది. చిన్న పిల్లవాడన్న కనికరం నారిగాడి మీద అసలు ఉండేది కాదు. మాటమాటకీ నెత్తిన మొట్టికాయలు వేస్తూనే ఉండే వాడు. వాడికి ముసలి తాత పెట్టే తిండి కంటే మొట్టికాయలు తినటమే ఎక్కువ యింది. అయినా ఆ ముసలి తాతను వద లాలన్న ఆలోచన పదేళ్ళ వయసుకి కానీ రాలేదు నారిగాడికి.

ఈలోపు వాడు తను చేసే పనిలో చాలా సులువులు నేర్చుకోవటం మొదలు పెట్టాడు. అందంగా, ముద్దుగా ఉన్న చిన్న పిల్లలు ఎక్కువగా ఉన్న బోగీల్లో అవసరా నికి మించి వారి దగ్గర తచ్చట్లాడితే, ఆ పిల్లల తల్లిదండ్రులు ఎంతో కొంత తప్ప కుండా విదిలిస్తారన్నది వాడు కనిపెట్టిన మొదటి సూత్రం. అమ్మాయిలకు బీటు కొట్టే యువకులు ఆడపిల్లల సానుభూతి సంపాదించటానికి ఒకింత ఎక్కువే ఇస్తార న్నది రెండో సూత్రం. అలాగే ఎవరైనా తింటున్నప్పుడు వారి ముందు నిలబడి తదేకంగా చూస్తే ఈ దరిద్రాన్ని తప్పించు కోవటానికైనా కాసింత రాలుస్తారన్నది మూడో సూత్రం.

ఇలాంటి సూత్రాలనెన్నిటినో నారిగాడు తన స్వానుభవంతో నేర్చుకున్నాడు. ఎన్ని నేర్చుకున్నా ముసలితాతను మెప్పించే నేర్పు మాత్రం ఒంటబట్టించుకోలేకపో యాడు. ఆ ముసలోడు వచ్చిన డబ్బులో పైసా కూడా నారిగాడికి వదలకుండా అన్నీ తనే దాచుకునేవాడు.

నారిగాడికి తల్లి, తండ్రీ ఎలాగూ తెలి

యదు. ఉన్న ఒక్క తాత తనంటే ఎందుకు విరుచుకుపడతాడో అర్థమయ్యేది కాదు. ఇంతలో అతనికి తాతలు రెండు రకాలని తెలిసింది. ఒకరు అమ్మకు నాన్న, మరొకరు నాన్నకు నాన్న. ఈ తాత తన కెలాంటి తాతో తెలుసుకోవాలని అతన్నే అడిగాడు నారిగాడు.

"నిన్ను సొమ్ములిచ్చి కొనుక్కున్న తాత నిరా!" నోరు జారి చెప్పాడు ఆ గుడ్డితాత.

ఎలాగూ రహస్యం తెలిసి పోయిందనుకున్న తర్వాత పూర్తిగా వివరించాడు. "ఒరేయ్! మనం సంపాదించే డబ్బులో నీకు పైసా కూడా రాల్చకుండా మొత్తం నేనే దాసుకునేది ఎందుకో తెలుసా? ఇవాళ కాకపోతే రేపు నువ్వు నా దగ్గర నుండి ఎళ్ళిపోతావని తెలుసు. అప్పుడు మళ్ళీ నీలాంటోడిని కొనుక్కోవాలంటే కావలసింది డబ్బేరా!"

దానితో రెండు విషయాలు అర్థమయ్యాయి నారిగాడికి. తామిద్దరిదీ డబ్బు సంబంధమే తప్ప రక్త సంబంధం కాదనీ, తను బానిసలాగా ఇంకా ముసలాడి కింద పడి ఉండటానికి కారణం తన చేతకానితనమే తప్ప మరేమీ కాదనీ.

తను ఎప్పుడు వెళ్ళిపోయినా మరో దారి ఏర్పాటు చేసుకోవటానికి కావలసిన వనరులు ముసలోడి దగ్గర చాలానే ఉన్నాయి.

మరి తనెందుకు ఇంకా ఈ చూరు పట్టుకుని వేలాడుతున్నాడు?

ఆ ఆలోచన వచ్చిన వెంటనే అతను రైలెక్కాడు.

నగరానికి చేరిన అతనికి రైల్వేస్టేషన్ మినీ ప్రపంచంలా అనిపించింది. అక్కడ తనలాంటివారు చాలామంది ఉన్నారు.

హఠాత్తుగా వచ్చిన స్వేచ్ఛ అతనికి ఆనందాన్నిచ్చింది. సంపాదించిన నాలుగు డబ్బులు బీడీలు తగలెయ్యటానికి వాడగలిగే తెగింపు వచ్చింది. వైట్‌నర్ ఫ్లూయిడ్ వాసన పీల్చి లోకాన్ని మరచిపోగలిగే విశృంఖలత వచ్చింది. పాతికేళ్ళు రాకుండానే ఊపిరితిత్తులకు రంధ్రాలు పడి ఆయాసంతో ఎగశ్వాస వస్తున్నా పట్టించుకోని వైరాగ్యం వచ్చింది.

ఆరోగ్యం మరీ దిగజారుతుండటంతో అతను రైల్వే స్టేషన్ వాతావరణం నుండి బయటపడి నగరంలోని గుడి దగ్గరకు వచ్చాడు. అప్పటినుండి అదే అతని అడ్డా.

ఇక్కడ అంతా బానే ఉందికానీ, ఆ ఏరియా బిచ్చగాళ్ళని కంట్రోల్ చేసే శంకర్ రౌడీయిజం బాగా ఎక్కువగా ఉంది. వాడు అడిగినంత మొత్తం రోజువారీ చెల్లిస్తేనే ఏ బిచ్చగాడయినా అక్కడ బతికి బట్టకట్టగలుగుతాడు. అయినా నారిగాడిది ఎవరికీ ఎదురు తిరిగే మనస్తత్వం కాకపోవటంతో అతను పెద్ద ఇబ్బందులు లేకుండానే రోజులు లాక్కొస్తున్నాడు.

ఈరోజు జరిగిన సంఘటనని నారిగాడు అసలు నమ్మలేకపోతున్నాడు.

అప్పటివరకు లేని ఒక నోట్లకట్ట తటాలున వచ్చి తన పక్కన పడింది. అన్నీ కొత్త వెయ్యి రూపాయలు ఉన్న నోట్ల కట్ట అది. అసలు అతను అప్పటివరకు వెయ్యి రూపాయల నోటు చేతితో పట్టుకు చూడటం ఇదే మొదటిసారి. అలాంటిది కట్ట కట్ట వచ్చి పక్కన పడింది. పోనీ ఎవరయినా పోగొట్టుకున్నారా అంటే.. ఆ డబ్బుల కట్ట తనకి దొరికినప్పుడు దరిదాపుల్లో మనుషులెవరూ లేరు. చటుక్కున పక్కన ఉన్న మిగతా బిచ్చగాళ్ళు దానిని చూసేలోపు ఆ నోట్లకట్టని గోనెపట్టా కిందకి తోసేశాడు నారిగాడు.

దడదడలాడే గుండెలను అదుపులో పెట్టుకోవటానికి చేస్తున్న అతని ప్రయత్నం ఫలించటంలేదు. భయంతో చెమటలు పడుతున్నాయి. ఎప్పుడు ఎవరు